

ԹԱՏԵՐԱՍԵՐ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ

Հասարակութիւնն անշուշտ մոռցած չէ կրօնական ժողովոյ անցեալները հրատարակած պաշտօնական մէկ ծանուցումը, որով խստիւ կը պատուիրէր թէ ասկէ վերջը ու է եկեղեցական մը հասարակաց դրօսատեղիններու, սրճարաններու և դինետուներու մէջ չըլլայ որ նստի, այս հրամանին հակառակ վարուող կղերական մը խստիւ յանդիմանութեան արժանի համարուելով:

Կրօնական ժողովոյ այս յայտարարութիւնը կարգացողները մեզի հետ ի միասին ուրախացան այս բարեկարգական տնօրէնութեանը վրայ, բայց դժբաղդաբար ատոր ազդեցութիւնը անսնող չեղաւ:

Մեր այս ըսածին կենդանի ապացոյց մըն է անցեալ չորեքշաբթի գիշեր. Օրթագիւղի թատրոնը տրուած Զաղացպանին Աղջիկը անուն սիրահարական կատակերգութեան ներկայացման՝ գիւղին քարոզիչ վարդապետին՝

տին՝ քահանայից դասը առջևը ձգած՝ խրմբովին նոյն գիշերը երթալ յիշեալ խաղին ներկայ գտնուելին և շատերուն դայթակղութիւն պատճառելին:

Թերևս ըսեն մեզի այդ վարդապետն և քահանայները թէ թատրոն երթալով ինչ կըլլայ, աշխարհականները թատրոն կերթան տէ մեղքը չեն մտնար, վարդապետը կամ քահանայն երթայ նէ՝ մեղքը կը մտնէ, միւր թէ թատրոնը դէ՞ չտեղ մըն է, թէ որ դէ՞ է նէ՝ դժբաղդ ինչու կերթաք և ըն:

Աս առարկութիւններուն ամենքն ալ աղէկ, մանաւանդ որ մեր այդ եկեղեցականներուն՝ Աստուածաբանութեան մէջ որքան յառաջ գացած ըլլանուն մէկ ապացոյցն է: Սակայն բան մը միայն կը հարցնենք իրենց:

Մի՞թէ նոյն գիշերը հոն երգուած Նիկողիմոսին աղջկան, ես շատ զարնուեր եմ, բէք շատ կը սիրեմ և ըն. երգերը, անկէ ետքը ինկիլիզի աղջկանց խաղցած կիսամերկ պէ՞տք:

ները տեսնող վարդապետը արդեօք պահ մը մտքէն իր կոչմանը վրայ չը գլջա՞ց :

Ասոր “չ ըսող մը եթէ փնտռելու ելլանք նէ՛ կարծեմ թէ իրմէն զատ ուրիշը չը պիտի կարենանք գտնել :

Սակայն մեր եկեղեցականները թերևս ասոր ալ չուզելով համոզուիլ, նորէն պիտի առարկեն մեզի թէ, Օրթոդոքսի մէջ արդէն շատոնց ի վեր սովորութիւն եղած է քահանայներուն թատրոն երթալը, աս հիմայ նոր ելաւ քահանայից թատրոն երթալուն ամօթ կամ մեղքը ըլլալը :

Կընդունինք թէ առաջները ատեն ատեն մեր եկեղեցականներէն ոմանք թատերական հանդէսներու ներկայ կը գտնուէին, սակայն մեր դիտածը՝ այն ատեն թատերական ներկայացումներուն շատը ազգային վարժարանաց սրահներու մէջ կը տրուէին, ուր ո՛չ դերատանուհի կնիկ կը գտնուէր և ո՛չ պօլիտիկոսներ, ասկից զատ խաղցում խաղերն ալ ազգային դիւցազանց ողբերգութիւններ էին : Կարծեմք թէ այն տեսակ ներկայացումներուն մէջ տեղը լեռներ կան :

Ինչ և է, մենք առ այժմ չենք ուզեր ասկէ աւելի յառաջ երթալ այս մասին, միայն կը փափաքինք որ մեր այդ եկեղեցականները դո՛նէ կրօնական Ժողովոյ այդ հրամանը յարգելու համար, հասարակութեան գայթակղութիւն պատճառելու պարագայներու մէջ գտնուելէ զգուշանան, և իրենց պատուոյն ու արժանեացը պահանջած ընթացքին մէջ գտնուին :

Անցեալ մէկ թերթերնուս մէջ Մանգու մէկ ազգագրային և անպատեհ ընթացքին դէմ հայելի լրագրոյ մէջ տեսնուած մէկ յօդուածըն օրինակեցինք . այս անգամ ալ դարձեալ Մանգու մէկ այդ ազգագրային ընթացքին դէմ Մառի հրատարակած մէկ յօդուածին հետեւեալ մասը հարկ կը համարիմք օրինակել :

«Կը զարմանանք արդարեւ թէ ի՞նչպէս այդ լրագիրը (Մանգու մէկ) յայտնի համարձակ ստուծեան կը նուիրէ իր էջերը, և չը մտածեր թէ այդ հրատարակութիւններով Ազգին դործող և նպաստող մասին սիրտը կը վիրաւորէ, և դժուար՝ մինչև իսկ անկարելի կըլլայ օր մը այսպիսի բարեպաշտական դործերու մարդ գտնել :

«Յայտնի կերելի թէ այդ գրութիւններն ազգին և դործին օգուտը խորհելով դրուած բաներ չեն, այլ անձնական կիրքերէ յառաջ եկած են :

«Մանգու մէկ իրաւամբ կը զայրանայ օր Ազգին մէջ հանգանակութիւն կըլլայ և իւր սանուհիներուն բաժին մը չը հանուիր, սովելոց ողորմութիւն կուտան՝ և իւր քօնէքը չեն երթար . վասն զի ազգին մէջ ամեն նրուէր Ագապեանի պէտք է տրուի, և անոնք միայն բարեպաշտ, սէխալէթ բերվէր, և չն և չն են, որ Ագապեանի կուտան և անոր համար կը ժողվեն . և ահա ասկէց զայրացած՝ Յանձնաժողովոյ անդամոց իւր հակառակութիւնը ցոյց տալու համար՝ կը յանդգնի մինչև անգամ դրել թէ Յանձնաժողովը դեռ նոր սկսած է դրամ զրկել դուրսերը, և Ժողովուրդը գայթակղեցընել կը փորձէ :

Մառի Ին 1649 թիւ . 22

ԾԱՂՐԱՍԻՐԱԿԱՆ

(Շաբաթական դէպք Ին 459)

Ռ

ՊԱՏԻԻ

Պատիւ ըսուած բանը Աստուծոյ զատուելի վրայ չի տեսնուում (Աստուած) և մեր բարեկամներէն մէկ քանին, այսպիսի վերացեալ բառի մը համար երկարօրէն յօդուած չի կարդացուելուն նկատմամբ իրաւացի դիտողութիւն ընելուն, անպաշտօնաբար լռել,

մտքերն իս դնելով թէ՛ ուր տեղ որ , պարտաւոր , անհատական , արժանապատիւ բառերու հանդիպինք անոնց վրայ ճերմակ թուղթ փակցնելով անցնինք :

Ս

ԴՐԱՄԱՆԱՂ

Նորէն մեր Պ. Ֆ*** ը իւր ճերմակ ձեռնոցներն հադաւ . դէմքին վրայ կատարեալ անմեղութիւն ու վեհանձնութիւն ցցունելու համար հայլին դէմն անցաւ : Փորձի համար յօնքերը պաւստեց՝ դաժան եղաւ . կարճատեսի նման կէս մը գոցեց՝ ու ձեռքերը շփեց՝ խորամանկ եղաւ . ուստի խեղճն որ դերասան չէր վեհանձն ու անմեղ երեւալու համար ինչ ընել պէտք էր :

Նոյն գիշեր ելաւ թատրոն դնաց որպէս զի անմեղներէն ու վեհանձններէն օրինակ առնու , դժբաղդաբար նոյն գիշեր — ամեն գիշերուան պէս — խաղին դիւցազունները մեղապարտութիւն ու վատութիւնը ներկայացուցեր են :

Պ. Ֆ*** տակից ալ բան մը չը հասկնալով մտաւ ի թատերաբեմ ուր առանց արդեւքի դտաւ դերասանապետին սենեակը , երբ տեսաւ ըսաւ իւրովի « ահա անմեղ և վեհանձն պատկեր մը » խնդրեմ Պ. դերասանապետ , քու դէմքիդ գծերը ծախու առնելու եկած եմ ինչ կը պահանջես , — ոչինչ ուրեմն ըսէ , անմեղ և վեհանձն երեւալու համար ինչ գիրք առնում . — երբ գլուխդ բարձր բռնես , երբեմն ծանրութեամբ թօթուես , աչքդ 2—3 երկվայրկեան գոցես , ձեռքերդ շփես և միշտ խօսած ատենդ ձեռքդ բերնիդ տանելով հաղաս՝ ահա այն ատեն ամեն ուրեք անմեղ և վեհանձն երեւաւ — շնորհակալ եմ , — բան մը չէ , սակայն ձեզի պիտի աղաչէի որ ինծի երեք օրուան համար ոսկի մը փոխ տաք , միթէ կրնաք — ինչո՞ւ չէ , ըսելով Պ. Ֆ*** դերասանապետին վարձքը վճարեց ու դուրս ելաւ :

Պ. Ֆ*** անուանի խաղամու մը կամ դուրսութեամբ , սպանութեամբ բանտերուն մէջ ապրելով փորձառու և խարդախ կոչուող անձներէն չէր այլ իւր աստիճանէն շատ վեր հարուստ աղջկան մը հետ ամուսնանալ ու զելուն՝ դրամախաղով բարձրաստիճան մէկն ըլլալ էր նպատակը , ուստի իւր հօրմէն ժառանգ մնացած փոքրիկ կալուածները ծախելով ստակն ու դրամաթուղթը գրպանը դրած կը պատրաստուէր տէլիիջ փողոցներ թալու այն տանը կից . ապարանք որուն մէջ դերասան մը կը բնակէր ըսած էինք . անմեղ ու վեհանձն երեւալ ուղեւ ուրիշ պատճառի համար չէր բայց եթէ հրաւիրել ի խաղ աղջկան հայրը որ թէպէտեւ չէր յարգեր զինքը , սակայն աղջկան թախանձանացը զիջանելով կը թողուր որ Պ. Ֆ*** դէթ այսչափով միթիթարուելով կորսնցունէ բոլոր ունեցածը և մէյմալ չը համարձակի տունը ոտք կոխելու :

Հետեւաբար Պ. Ֆ*** ութերորդ անգամն ըլլալով կորսնցունց խաղը և 200 ոսկի վճարելու ստիպուեցաւ : Ամեն անգամ որ Պ. Ֆ*** խաղը կը կորսնցունէր , միտքը կը դնէր բնաւ ալ ձեռքը թուղթ չառնելու , երբ ձեռքը ստակ անցնէր կառաջադրէր կորսնցուցածը չահելու :

Այս ընթացքով Պ. տասներկու անգամ տէրվիջ փողոցին մէջ , պարտաւոր տան մը մէջ լուսաւորութեան և ամբոխին մէջ՝ իբր լեռան վրայ ճամբորդ մը սոթտուեցաւ :

Միայն 500 ոսկին մնաց որուն 200 ը իւր քրոջը օժտին համար նուիրելու խօսք տուած էր :

Յուսահատութենէն և ապագային մէջ իրեն համար բացուած թշուառութեան անդունդէն սարսափած՝ վերջին ճիգ մալ ուղեց ընել , քրոջ արտասուքը իրենին հետ խառնելով առաւ 200 ոսկին և դնաց սեղանաւորէն իր 300 նալ առնելով՝ տէրվիջ փողոցի աւաղակաց այրը կողոպտուելու :

Աղջկան հայրը շնորհք ընելով երիտա-

սարգին դէմն առաւ և սկսաւ խաղալ . մէկ երկու ժամէն Պ. Ֆ* * իր բոլոր ունեցածը կորսնցուց :

Երբ միայն մէկ ոսկին մնացեր էր՝ այս ալ իմ հոգւոյս հատորին՝ քու սիրելի աղջկանդ բաղդին :

Աղջկան հայրը Պ. Ֆ* * իր ուղածին պէս սովորեցնէր վերջը՝ զուարթ դէմքով կանչեց իւր աղջիկը և ըսաւ . Լ* * , ահա քու սիրած երիտասարդդ , հարցուր իրեն թէ դրպանը հացի ստակ ո՞ւնի , հարցուր իրեն թէ արհեստ ու պաշտպան ո՞ւնի . . հարցուր իրեն թէ բեռնակրութիւն ընելու համար համարձակութիւն և ոյժ ունի՞ . . . ահաւասիկ սիրահար մը որ վաղը մուրացկանութիւն ընելէ զատ ուրիշ միջոց մը չ'ունի , և քանի որ իրեն բաւական ստակը առինք , դռներնիս զօրկած ատեն , չի մոռնանք իրեն , հայ և մէկ քանի յուսնայ տալու :

Ֆ* * այս մահացու խօսքերէն թմրած էր , չէր լսէր ինչ որ աղիւսականը կը խօսէր , չէր տեսներ այն ծիծաղական անցքը որ հայր և աղջիկ երբ դերասան և դերասանուհի կը ներկայացնէին , պատկերի մ'առջեւ որոյ վրայ փրկչական խաչելութիւնը նկարուած էր :

Քառորդէ մը վերջը սթափեցաւ , շուր ուզեց և վերջին մնաց բարով ըսաւ Լ* * ին աղաչելով որ զինքը երէսէ չի ձգէ . Լ* * լալագին խօստացաւ իր Ֆ . . . օգնել : Երբ փողոցին դուռը դոցուեցաւ աղջիկն ըսաւ իւր հօրը նայինք քեզի դաժ . այս յաճախորդէս ինչ չահեցար հայրիկ :

— 1000 ոսկի , որուն 600ը քուկդ է :

Վ

ՄԵԻԹԱՐՈՒԹԻԿԵ

Եւրոպայի

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ԹԱՓԹՓՈՒՔՆԵՐ

Պագսանա ֆէնէրլի մասդարա , կիւնտիւղ վագըթ ֆէնէրլի եագմըշ քիմի՞ տրայօրսուն :

— Մասքարա արայօրում դարտաշ , պուսէնէ տօղրու եօլտա պէնաէն պաշգասընը կէօրէմէտիմ :

— Պիղիմ տիօթէն կիպի , պէսպէլլի օտա աբուդուրիատա ֆէնէրլի էլլինտէ մասդարա օլմուշտա՝ սօրմուշլարսա ութանաղըննան ատամ արայօրում տէմիշ :

— Սէն օ դօմիսիօն թէգըքէրէսինի կէօրտիւն միւ տահա չօդ մասդարալարը ատամ դըյաֆէթինէ սօդաճադ :

—

Օննիկ , շու դըրմըղը սաչը տամայը թանըյապիւտին մի . . . :

— Պըրա՛դ , սապահա գատար պէրապէր օյնատըմ , պիր թիւրլիւ թանըյամատըմ :

— Եագըդ սէնին դուրնաղըղընա , քիւլիւքլիւքաէն պէրի պիրլիքաէ պէօյիւյէն դըղը թանըյամայայտըն :

— Նէ՞ սէօյլէյօրուն , Էֆաի՞կ մի չիմտի պու . . . պէնիմէ էլլէնիյօրմուսուն ալլահը սէն օնուն սաչլարը դուղիունի սիյահ տոր . . . :

— Կէնէ սիյահ տոր ամմա սէն օ՛ էվրօ բալըլարը կէօրտիւն միւ , 160ը վէրալլին կիպի հէր թիւրլիւ րէնկէ սօդայօրլար ատամ :

— Էյ պու պօյաճըլըդ քէստի աթոր . դայսէրլինին պիրիսի պիր մէրքէպի իւշ տէֆա պօյալայըպ իւշ տէֆա սահիպինէ սաթմըշ տէրլէրտի իտէ ինանմաղալըմ , էվրօլարլար կալիպա դարըլարըմըղըտա պօյալայըպ , շու եէնի սէօքիւլէն պսակ սայէսինտէ , կէնէ պիլգէ եօլթաուրաճաղլար , չօդ չէյ , պագալըմ տահա նէլէր կէօրիւպ իշտէճէլիշ :

—

Տէյինտի Անդրանիկ աղա , նագլ էթ պա-

դայլմ, շու նեղիճատ հըրսըզար նե՞ հալթ էթմիչէր :

— Գարաաշ հաթըրմա կէլտիքճէ կիւլմէքտէն քէնտիմի զապթ իտէմէյօրում տիւնեաաա նե՞ հայվան հէրիֆէր վարմը . . . հա՛ հա՛ հա՛ :

— Տիւնեա պու, հէր թիւրլիւսիւ պուլւնուր :

— Պուլւնուր ամմա, հէր շէյին պիր էօլչիւսիւ վար, ուղաթմայալմ Ղալաթալը պիր դաշ հանքէսիճիլէր մասդարա գըյաֆէթինէ կիրիպ տօղրու Սամաթիայա կիտէրլէր, սօգադըն աաղընըաա տէտիլէր ամմա հաթըրմաան չըդտը . . .

— Էյ նէ խէ օրասը լաղմ տէյիլ :

— Էօյլէ եա . . . պիր դարը չալըպ տօղրու եօդարը չըդարլար, պունու հէր քէստէ եաբար ամմա աաթթի քիմ օլտուդարընը թանըտըպ էօյլէ դարը չալարլար . . . մասդարալար պիր թագըմ թօաֆլըդլար էթտիքլէրի էսնատա, էվին դատընը հէր քիմ խէ, քա աաիկա իմ չըլլալու է, օ օր է օր թան չելաւ քի աաանի օյին մը ընէ մեղի տէյէրէք մասդարալարըն պիրիսինէ եանաչըր, օտա պիրաղ հայճա աղնաաղընտան, կիյա իչի պօզմասըն տէյի էլիլէ սուս տէր . . . հա՛ հա՛ հա՛ :

— Վա՛յ պէյնի պօշ դարը վա՛յ, նե՞ թէվէքէլի իմիշ . . .

— Տերքէն, էվտէ դարընըն գաշաաշը վարմը, էնիշթէսի զանն իթտիյի մասդարանըն եանընա կիտիպ, Միքայէլ աղա էյէր դարընըն աճ ըսա պիր աղ շէյ կէթիրէլիմ տէ ահպաղարլա էէյին տէր . . .

— Հէրիֆին տաը Միքայէլ իմիշ, եաննըշ օլմասըն . . .

— Արթըգ Միքայէլ մի Գարբէլ մի, նաղէ էտէն պանա էօյլէ տէտիլ . . .

— Հէր քիմ խէ էշէք հէրիֆին պիրի իմիշ . . .

— Ուղաթմայալմ պուլ էէմէք թէքլիֆինին իւղէրինէ մասդարա Միքայէլ . . .

— Քէփաղէ Միքայէլ աէ, տօղրուսու աաաաշմ տըր տէյի միւտահէնէ էտէմէմ :

— Զահմէթ էթմէյին պիղ մութվաա էնիպ իաթէտիիմիղ կիպի եէրիղ, իչէրիղ, սիղ քէյֆինիղէ պադըն տէր . . .

— Էյի եա, նա՞սըլ օլուրտա սէսինտէն թանըմաղար :

— Ճանըմ, պունլար մասդարա եա, կիւյա բուլմ թագլիտի էտէյօրլար . հա՛, հա՛ հա՛ :

— Սննատըմ, էյ սօնրա՞ :

— Սօնրասը ալթըսըտա մութվաա էնիպ, մութվագ դարընըն դափարլար . . . աաասը եարըմ սաաթ, պիր սաաթ, իքի սաաթ սիւրէր մասդարալարըն սէսի չըգմաղ — Էրանիկ տուտու — դարընըն աաղ տըր, քաասոնք վարը հալաճեցա՞ն ինչ եղան տէյէրէք աշաա էնէր, մութվաք դարընըն աշար պաքար քի նէ մասդարա վար, նէ թէնճէրէ, նէ դաղան, նէ սահան . . .

— Էյ . . .

— Էյիսի՛ մալկըճ օղլու մասքարալար մութվաք սօյուպ դաշմըշլար :

— Կէօրտիլն մի պաշմա կէլէնլէրէ . . .

— Նե՞ վար նե՞ օլտու քի :

— Տահա նէ օլաճագ դարաաշ . . . պիղիմ էվի սօյմաշլար . էվ Սամաթ եաաա, հէրիֆին աաղ Միքայէլ, դարընըն աաղ Երանիկ օլտուու կիպի պիղաէն պաշգասը տէյիլ 3-6 կիւն կիւնտէլիք գաշըրմայըմ տէյի էվէ կիթմէյիչիմին մալի պանա չօա օթուըմուշ :

— Տուր աճէլէ էթմէ, սօգաընըլըն աաղ նե՞ տիր . . .

— Քիւչիւք համամ :

— Տէյիլ, ֆիւչիւք համամ տէմէտիլէր, Սէվլի մէյտանը տէտիլէր :

— Իշթէ օրասը եա՛, դարաաշ Սէվլի մէյտանը քիւչիւք համամ հէփսի պիր հիսապ :

— Թէզկիեհա հա իրիշմէ, պէն վէրմիշիմ սէն կիթ գայըպընը աաա, հայ քիւլանի պալթայը թաշա վուրմուշուշ :

ԳԻՆԵՄՈՒԼ

Երբոր հաւատով մառանմը մտնամ,
Ուր տեսակ տեսակ խմիչքներ տեսնամ:
Տեղ կը փնտռեմ իբրու դեղարան,
Կոյր գինեպանին սիրտս կը բանամ:

Եթէ թշուառ եմ ինձ օղի կուտայ,
Օղին թշուառին մխիթար կըլլայ:
Երբ երջանիկ եմ դինի կը բերէ,
Գինի երջանկին քունը կը բերէ:

Երբ ըսեմ իրեն, տկար եմ պարոն,
Նա անմիջապէս կուտայ քիրառօն:
Երբ ըսեմ իրեն սաստիկ կը հաղամ,
Ամէն մը կուտայ կարծես կողջնամ:

Թէ սիրտս ցաւի կոկորդիսալ ուռի,
Գաւաթմը փոնջով կարծես թէ կանցնի:
Թուքախտալ ըլլամ քիչ մը քաքաօ,
Որդը կը կոտրէ չի ձգեր զէրօ:

Հրաշագործ վերմուծն ամեն ախտի դէմ,
Դեղթափէ կարծես, զանի կը պաշտեմ:
Ստամոքս տկար թէ ունիմ, ջուր մը,
Ջուրով կըխառնեմ ազդու ապսէնթը:

Աւ օր մէկն ըսեմ անմահ շամբանեան,
Քանի կը խմեմ կըլլամ բանակաւ:
Պօրտօլէզ անոյշ, գաւաթը լղեմ,
Նիհար ըլլամնէ առատ կը տնկեմ:

Ի՞նչ հասկցեր էք ո՞վ ջուր խմողներ,
Գօն չէ՞ք շարթրէօղէն, խմեցէք մատէն:
Քար, աւաղ ու եիւղ ջուրէն դոյտցան,
Բժշկի մերթաք եկէ՞ք ի մահան:

Եկէ՞ք ի մահան կըլլաք քաջալանջ,
Հովի պէս կանցնի քիւշով քոր ու թանջ:
Մամուռը ունիք ի քսիք խմեցէք,
Բոլոր աշխարհին խերը կանիծէք:

Պարտք ալ ունենաք կրօք խմեցէք,
Հոգ սուգ վանեցէք առատ խմեցէք:
Պատուոյ տարածամ զնասմը տեսնաք,
Տեղը կը լցնէ շիշէ մը գօնեագ:

Կանխիկ խմեցէք կաղէօղ խմեցէք,
Ապառիկ առէք դարձեալ խմեցէք:
Վէն շօ, պուլուօ, տաք տաք խմեցէք,
Ներսէն ու դուրսէն ազատ խօսեցէք:

Ազդին դործերը կարգի կըմտնան,
Երբ պօրտօլէզներ երեւան ելլան:
Վայրկենի մը մէջ խնդիր չիմար,
Կըլուծուի կ'երթայ, նոյնպէս աղթամար:

Բայց թէ մէկը զիս ելլէ նախատէ,
Գոված խմիչքէս միայն մին ծաղրէ:
Կանիծեմ զանի մինչեւ յաւիտեան,
«Ջրգօղ ըլլալով, չը գտնէ պիւտան»:

Ո.

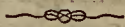
ԴՐՈՇՄԻ ՏՈՒՐԳԸ

Երբ դրոշմի տրոց օրէնքը հրատարակուեցաւ՝ այն ատեն դեռ դործադրութեան չը տրուած թուանշաններով հաստատեցինք թէ այդ տուրքը տէրութեան մեծ շահ մը չը հայթայթելէն զատ՝ երկրին յառաջագիւտութեան ալ մեծ արգելք և լրագրապետաց խիստ անտանելի բեռ մ'է:

Այն ատեն որու մտքէն կրնար անցնիլ թէ՛ երկու բարայի անուանական տուրքը իրականապէս երեք բարայէն աւելի պիտի կշռէ. սակայն այժմ երբ դործադրութիւնը հրամայուեցաւ տեսանք որ 2 բարա ըսուած տուրքը 4 բարային կը մօտենայ՝ նախ որ ողջ ստակ է տրուելիքը, որով 2½ բարայ ըսել կըլլայ, երկրորդ որ այդ դրոշմը փոխանակ կառավարութիւնն ինքը զարնելու, լրագրապետք իրենք պիտի փակցնեն, ըսելէ 20 ղշօրա կանով պաշտօնեայ մը պիտի բռնուի ատոր համար, և երրորդ թերթը տպուելէն առաջ փակցուել հրամայուած ըլլալով, խել մը փուլեր չը փակած պիտի աղտոտին ու սպառին, վերջապէս որ կողմ դառնանք յանուն 2 փարայի չորս փարայ պիտի վճարենք. մինչդեռ

մէկ փարայ անգամ վճարելու կարողութիւն չունինք . ասոր անհերքելի ապացոյցն է լրագրապետաց բոլորին ալ՝ ի բաց առեալ վարձեալներն՝ խեղճ վիճակն , մինչդեռ եթէ լրագրապետք թերթ գլուխ մէկ կամ երկու փարայ շահելով մէկդի դրած ըլլային , ամենն ալ տուներու և կալուածներու տէր պիտի ըլլային :

Արդ փտահ ըլլալով որ՝ կառավարութիւնը նպատակ չունի , այս թուով 20էն անդին չանցած մարդոց կերած պատառ մը հացը բերնեննուն առնելու՝ այսօր խմբովին Բարձր. Եպարգոսին պիտի ներկայանան ընդ որս և մեք՝ խնդրելու որ այս անշահաբեր, բաց լրագրապետաց համար անտանելի պատուհաս համարուած տուրքը բարեհաճի ջնջել, հետեւելով այն ազատ երկիրներու ընթացքին , ինչպէս է Անգղիա՝ ուր հարիւր հազարներով թերթ հրատարակող լրագրապետք ազատ են ըստրովին որ և է տուրք վճարելէ :

Հիւանդանոցի գրասենեակէն :

. . . խմբագիր

Մեծապատիւ Գարակէօզեան էֆ. եղբարց մայր աղնուախյլ տիկին՝ Սուլթան Գարակէօզեան իւր ողորմասէր բնուորութեամբը հաճեցաւ շնորհել Ազգ. Հիւանդանոցի խըզճալի պատասպարելոց

Ձէթ. 498 . քաշ .

Բաթաթէս 354 . քաշ .

Ձիթապտուղ 145 1/2 . քաշ :

Հոգաբարձութիւնս գովելով յիշեալ Ազնուախյլ տիկնոջ սոյն առատաձեռնութիւնը , իւր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ հըրապարակաւ , և կը փափաքի որ սոյն առաքինական դործն ուրիշ ամէն կարող ազնիւ տիկնանց օրինակ մը ըլլալով , նոքա ևս փութան իրենց առատաձեռնութեամբը մըլխիթարել Հիւանդանոցի խըզալի պատըս

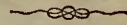
պարեալներն և սրտագին օրհնութիւնքը վայելել :

Մնամ Եարգանօք

Ի դիմաց Հիւանդանոցի

Հոգաբարձութեան

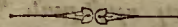
Սենեակէ՛ Մ. Մանուկեան

Այս առտու իմացանք թէ Բերայի Գաղղիական Թատրոնի տնօրէն Միւսիւ Մանաս, իւր հեղինակած և եղանակը շինած Լէ Մծիւ անուն Օրէրա-Գօմիքի այս գիշերուան ներկայացումէն տանըութը միլիոն հազար հարիւր 56 1/2 իրայ վաստկեր է : Այսչափ ոսկիները հիմայ իր պիւրօյին փէֆֆէն չը սըղմելուն համար , քովի Գօմիք Ծանթանն ալ ծախու առեր է հոն Պանքա մը բանալով , ատոնց տէրօղիթօյի , տարին հարիւրին 4 1/2 տոկոսով ստակ փոխ տալու :

Գիշերը հանգիսականաց այնքան բազմութիւն մը կայ եղեր Թատրոնը , որ վկայեալ ազգամութեանը հակառակ , կըճըռ կըճըռ պոռացեր է թէ ուրիշ անգամ մ'ալ այսքան բազմութիւն մը ըլլայ նէ՝ չը պիտի դիմանայ :

Աստի Միւսիւ Մանաս ալ հիմակուքնէ միջոց մը ձեռք առեր է Լէ Մծիւը երկրորդ անգամ մ'ալ խաղցնելու ըլլայ նէ , Պին Պիր Տիրէկի հրապարակը տալու սոյն հռչակաւոր խաղը :

Լրագրի մը մէջ կկարդանք , թէ Լօտորայի Թայմը լրագիրը Ամերիկայի գաւառները շրկելիք լրագիրները , մասնաւոր շոգեկառք մը վարձելով կը շրկէ եղեր , որպէս զի այն տեղի լրագիրները անմիջապէս իրմէ բան չօրինակեն :

Պօլսոյ լրագիրներն ալ ատոնցմէ վարչեն մնար . . . անոնք իրենց լրագրոյն համար շոգեկարգեր կը վարձեն , իսկ ասոնք Գոմիքին 2 բարան ինտոր պիտի տանք աէյի դիշերները քուններին չի տանիր կոր :

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մեծ. Էքսերճեան Տէլէմաք Էֆէնտիի նշա-
նաւոր երկատիրութիւններէն երեք հատ իւ-
ղաներկ պատկերներ այս անգամ յանձնա-
ժողովոյ մը ձեռամբ վիճակահանութեան
գրուած են :

Վիճակահանութիւնը 500 տոմսակէ կը
բաղկանայ, որոյ 3 թիւերը պիտի շահին
միայն երեք պատկերները, որոց առաջինը՝
լսողութեան զգայարանը անձնաւորող կիսա-
մերկ կոյս մը կը ներկայացնէ, երկրորդը՝
Բերայի աղեկտուր հրդեհին կենդանի մէկ
նկարագիրն է, երրորդն ալ Ովկիանոսի մէջ
սոսկալի փոթորիկի մը բռնուած եռայարկ նա-
վու մը ալէկոծութիւնը կը ներկայացնէ. սոյն
պատկերներուն երեքն ալ ընտիր ոսկեզօծ
չրջանակներ ունենալով, որոց իւրաքանչիւ-
րին արժէքը՝ իրենց վիճակահանութեան
գրուած գինէն շատ բարձր են ըստ վկայու-
թեան և դնահատութեան արուեստագի-
տաց :

Ներկայ վիճակահանութիւնը յառաջիկայ
1875 փետրուար ամսոյ վերջին կիրակի օրը
պիտի կատարուի Ղալաթիոյ Լուսաւորչեան
վարժարանը. իւրաքանչիւր տոմսին գինն է
մէկ արծաթ մէճիւր :

Տոմսակները կը ծախուին՝

Քրէտի-ժէնէրալ պանքան Պետրոս աղա Տ.
Օհանեանի քով, Պօլիս մեր դրասենեակը և
Բերայ ծխավաճառ Կիւլլէրեան Ստեփան ա-
ղային խանութը :

ԴԱՍԱԳԻՐԲ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

Աշխարհայեաց Ն. Ս. Թաշեան

Հայկական եկեղեցական ձայնագրութիւ-
նը ընդ փոյթ ընդհանրացնելոյ և արդիւնա-
ւորելոյ համար Ն. Ս. Թաշեան քաջահմուտ
ձայնագրագէտ դասատուն պատրաստած է

այս դասագիրքը որ 'ի լոյս ընծայուած է Ս.
Էջմիածնայ տպարանէն :

Գինն է 10 դուրուշ :

ԶԱՅՆԱԳՐԵԱԼ ԵՐԴԵՅՈՂՈՒԹԻՒՆԻՒ ՍՐԲՈՅ
ՊԱՏԱՐԱԴԻ

Տաղաւար և թէ լուր աւուրց համար Ս.
Պատարագի երգեցողութիւնը, մեղեդիք,
տաղք, և ամեն բան ինչ որ Ս. պատարագի
երգեցողութիւնքը ըստ աւուր պատշաճի կը
կազմեն. բայ ի ճաշու շարականաց, ձայ-
նագրութեամբ տպագրուած և ի լոյս ըն-
ծայուած են Ս. Էջմիածնի տպարանէն :

Սորա մէջ առաւօտեան և երեկոյեան ժա-
մերգութեանց մէկ քանի կարևոր երգեր
ևս իբրև յաւելում տպուած են :

Գինն է մէկ Օսմանեան ոսկի :

Կը ծախուին Ղալաթիոյ հայոց եկեղեց-
ւոյն բանկալը և Կամուրջի գլուխը պարա-
դան :

Թրիւեայի ընտիր տեսակ ձիթապտուղն
չոր աղած ամէն տեսակէն կը գտնուի Պաղ-
չէ գարու Թաշ խանը :

Նաև կրնայ պահուիլ իւղի մէջ ձմեռելու
համար :

Յաճախորդ խիստ գոհ պիտի ըլլան :

Դուռագափու Մօլա թաշի ճատտէն 41/2
կանգուն երեսով ամենը 90 կանգուն տեղ
մը կայ ծախու : Ուղողը կրնայ գրասենեա-
կէս տեղեկութիւն առնել :

Մամոյ իւրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է :
Ստորագրութեան տեղն է Պօլիս, Զինձիրլի խան վերի
յարկ թիւ 18 :

Դուրս երթալիք թերթից փոստայի ծախքը առնողին
վրայ է :

Շրջանին գինը դահեկան կանխիկ	80
Կիսաշրջանը	50
Մէկ թիւը փարայ	50
Ծանուցման տողն է դահեկան	2

ՇԱՐԱԳԻՐԵ-ՏՆՕՐԷՆ

ԳԵՌԳ Ե. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Ս. Ղ. Պարտիզպանեան Ե. Բնկ.

ԲԵԶԱ-ՓԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 3